

Millega tegeleb sõidukijuhtide tööinspektor?

Ilmar Ronk

sõidukijuhtide tööinspektor

Tööinspektsioonis töötavad sõidukijuhtide tööinspektorid alates 2008. aastast. Seega on inspektorid tegutsenud Eestis juba kaks aastat, kuid vaatamata sellele on tööandjate jaoks jäänud siiani nende tegevus paljuski arusaamatuks.

Inspektori tööks on teostada ettevõtetes riiklikku järelevalvet sõidukijuhtide töö- ja puhkeaja nõuete täitmise üle. Oma töös juhindub inspektor mitmetest kehtivatest seadustest ja määrustest, näiteks töölepingu seadus, liiklusseadus, tervishoiu ja tööohutuse seadus, EMÜ määrused 561/2006 ja 3821/85 jne.

Inspektori töömaht on suur, sest tema huviorbiidis on kõik ettevõtjad, kelle omanduses on sõitjate veoks ettenähtud üle üheksa istekohaga (kaasa arvatud juhi koht) või veose veoks ettenähtud üle 3500-kilogrammise lubatud suurima täismassiga auto või autorong.

Esmalt kontrollib inspektor sõidumeeriku olemasolu ja tarvitamist. Kui kasutatakse sõidukit, mis peab omama sõidumeerikut ning teostatakse tegevusi, mis ei vabasta sõidumeeriku kasutamisest, siis peavad juhid oma tegevuse registreerima kas salvestuslehel või juhikaardil.

Teiseseks kontrollib inspektor ettevõttes säilitatud andmeid. Vastavalt seadusele lasub ettevõttel kohustus ühe kuu jooksul juhtide registreeritud andmed kokku koguda ning need arhiveerida. Samuti tuleb maha laadida auto digimeerikus olevad elektroonilised andmed ning need samuti arhiveerida. Arhiveeritud andmeid peab säilitama 365 päeva.

Kui tööinspektor külastab ettevõtet, siis peab tööandja võimaldama juurdepääsu arhiveeritud andmetele, mis kajastavad juhtide töö- ja puhkeaja, mille alusel saab tööinspektor järelevalvet teostada.

Mida tööinspektor nendest andmetest välja loeb?

Auto digimeerikust allalaetud andmetest on näha, kes seda autot on juhtinud, kui pika aja jooksul on seda tehtud ning kas

ettevõtte esitab tööinspektorile kõigi juhtide andmed kontrollitava perioodi ulatuses. Seejärel vaadatakse üle juhtide salvestatud ja registreeritud andmed. Andmeid võrreldakse sõidukijuhtide töö- ja puhkeaja nõuetega.

Nõuetest mitte kinni pidamine on nõude rikkumine. Rikkumised jagunevad raskusastme järgi rasketeks, keskmisteks ja väikesteks. Kui rikkumisi on palju (üle kolme rikkumise kuus) ja need on süstemaatiliselt korduvad, siis peab tööandjaga vesteldes leidma põhjused, millest need on tingitud.

Kokkuvõtteks fikseeritakse rikkumised kontrollaktis. Kui ettevõtte juhtkond peab midagi parandama sõidukijuhtide töö- ja puhkeaja nõuetest lähtuvalt, siis koostab tööinspektor ettekirjutuse. Ettekirjutuses määratakse tähtaeg, mille jooksul tuleb rikkumine kõrvaldada.

Tüüpilisemad rikkumised 2009. aastal

Eelmise aasta jooksul külastasin 51 ettevõtet ning neist 18s tuli läbi viia järelkontroll. Kontrollide käigus tutvusin 697 sõidukijuhi registreeritud töö- ja puhkeaja andmetega. Nende analüüsimise käigus koorusid välja sõidukijuhtide toimepandud rikkumised.

Tüüpilisemate rikkumiste pingerea tipus asuvad sõidukijuhtide probleemid õige lüliti kasutamisega tegevusrežiimi registreerimisel, samuti kasutatakse salvestuslehti kauem, kui on ette nähtud, see tähendab üle 24 tunni. Ei peeta kinni ka päevasest sõiduajast ja ööpäevasest puhkeajast ning probleeme tekitab 45-minutilise vaheaja leidmine peale 4,5-tunnist sõiduaega. Positiivne on see, et üldjuhul peetakse kinni iganädalasest puhkeajast.

Nende rikkumiste puhul võivad juhte trahvida nii tööinspektorid kui politseinikud, kes mõlemad lähtuvad oma tegevuses liiklusseadusest, kus on loetletud rikkumised ja nende vastavad trahvisummad. Kuna Tööinspektsiooni ja politsei koostöö tiheneb iga aastaga, jõuab info karistatud juhtidest meieni. Meie ülesandeks jääb külastada sõidukijuhi tööandjat, et selgitada välja rikkumiste esinemine ettevõttes.